

4. Польовий П. В. Кадровий потенціал органів публічної влади в умовах розвитку цифрового суспільства: теоретичний аспект. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/102.pdf.

5. Новації в управлінні персоналом в органах місцевого самоврядування: стартувала серія тематичних вебінарів. / Національне агентство України з питань державної служби. URL: <https://nads.gov.ua/news/novatsii-v-upravlinni-personalom-v-orhanakh-mistsevoho-samovriaduvannia-startovala-seriia-tematychnykh-vebinariv> (дата звернення: 16.10.2025).

ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА 2021-2027 РОКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Шелест Юрій Ростиславович

здобувач освітньо-наукової програми доктора філософії за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» кафедри публічного управління та адміністрування Національного лісотехнічного університету України

Місцеве самоврядування є важливою ланкою у забезпеченні соціальної стійкості держави, оскільки саме органи місцевої влади найбільш наближені до потреб громади та здатні адекватно та оперативно реагувати на проблеми вразливих верств населення. Реалізація Цілей Сталого Розвитку (далі - ЦСР) на регіональному рівні передбачає поєднання управлінських, соціальних і економічних інструментів, спрямованих на скорочення рівня бідності через підтримку зайнятості, розвиток підприємництва, забезпечення доступу до державних послуг і соціального захисту.

Вартим уваги є той факт, що у глобальному контексті реалізація ЦСР відбувається відносно повільно та не відповідає початково визначеним часовим межам. Відповідно до звіту про ЦСР 2024 року, лише 16% ЦСР демонструють потенціал бути виконаними до 2030 року, деякі з них демонструють відсутність прогресу, або регрес[1].

На національному рівні, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» закріплює повноваження громад у плануванні та реалізації соціальних програм, створюючи правову основу для локальних покращень економічної, правової та соціальної ситуації[2]. За результатами роботи Кабінетом міністрів України схвалено розпорядження “Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні” (від 29 листопада 2024 р. № 1190), яким затверджено національні завдання, індикатори їх досягнення, цільові значення до 2030 року та визначено координаторів по кожній ЦСР[3].

На місцевому рівні ключовим документом є «Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки». На цьому рівні Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки (далі - Стратегія) виступає ключовим інструментом інтеграції завдань подолання бідності у систему стратегічного управління розвитком територій.

Стратегія спрямована на підвищення спроможності регіонів до саморозвитку, зменшення соціально-економічних диспропорцій та створення умов для рівного доступу громадян до державних послуг. Вона визначає збалансований розвиток територій, інклюзивність, конкурентноспроможність і згуртованість регіонів як базові принципи державної політики[4].

В контексті аналізу Стратегії доцільно згадати Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки»[5], в якому визначені основні завдання, строки, індикатори та відповідальні за виконання відповідних заходів. Серед напрямків Плану варто виокремити:

- Законодавче забезпечення соціального захисту: створено правові підстави для формування та функціонування соціального житлового фонду і фонду тимчасового житла, що дозволяє забезпечити житлом найбільш вразливі групи населення.
- Доступ до якісної освіти: розроблено та впроваджено мережу дошкільних, позашкільних та профільних середніх закладів, а також механізми виявлення та задоволення потреб дітей в освітніх послугах, що сприяє підвищенню якості людських ресурсів та зниженню бідності.
- Підтримка зайнятості: розроблено методику вивчення потреб ринку праці та формування державного замовлення на підготовку фахівців, що узгоджує освітні програми з реальними вакансіями та підвищує рівень зайнятості.
- Соціальна інфраструктура та електронні сервіси: впроваджено інтегровану інформаційну систему «Соціальна громада», яка автоматизує надання соціальних послуг та спрощує доступ громадян до соціальної допомоги.
- Інтеграція ВПО: розроблено комплекс заходів з реєстрації, працевлаштування та перенавчання внутрішньо переміщених осіб, а також створено житловий фонд соціального призначення для їх тимчасового та постійного проживання.
- Відновлення промислових зон: реалізовано програми реновації та ефективного використання залишених виробничих об'єктів, що створює нові робочі місця та стимулює місцеву економіку.
- Моніторинг та оцінка результативності: встановлено щорічні звіти та аналітичні матеріали для оцінки виконання індикаторів бідності та коригування заходів і нормативної бази у реальному часі.
- Фінансові механізми підтримки: передбачено вертикальні трансферти, субвенції на соціальне житло та використання місцевих податкових надходжень у програми боротьби з бідністю, що забезпечує узгодженість з цільовими показниками ЦСР 1.

Особливу увагу у Стратегії приділено розвитку потенціалу громад, забезпеченню зайнятості та підвищенню якості життя населення. Важливо, що документ передбачає механізми реалізації регіональної політики через місцеві стратегії розвитку, регіональні програми та проекти, орієнтовані на створення робочих місць, підтримку малого бізнесу, розвиток соціальної інфраструктури та цифрових послуг.

На місцевому рівні завдання подолання бідності реалізується через:

- розроблення і впровадження планів реалізації регіональних стратегій розвитку,
- посилення партнерства органів влади, бізнесу та громад,
- підтримку соціального підприємництва як джерела зайнятості та інновацій,
- цифровізацію управлінських процесів для підвищення доступності соціальних послуг.

Ефективність виконання Стратегії значною мірою залежить від спроможності територіальних громад до стратегічного планування, моніторингу результатів і прозорого використання ресурсів.

Отже, реалізація Стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки у контексті подолання бідності (досягнення ЦСР 1) є важливим напрямом забезпечення соціальної стійкості держави. Вона створює системну основу для узгодження економічної, правової та соціальної політики на місцевому рівні у сфері подолання бідності, орієнтуючись на розвиток людського потенціалу, забезпечення зайнятості, удосконалення соціальної інфраструктури та цифровізацію державних послуг. Залучення органів місцевого самоврядування до реалізації стратегічних завдань посилює ефективність державної політики, адже саме на рівні громад відбувається безпосередня взаємодія з населенням і забезпечення його потреб.

Список використаних джерел:

1. Sustainable Development Goals Report 2024. – United Nations, 2024. [Електронний ресурс]. – URL: <https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2024/sustainable-development-report-2024.pdf>
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні» від 29 листопада 2024 р. № 1190.
Відомості з офіційного вебпорталу Верховної Ради України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2024-p#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України №695 від 05.08.2020 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про План заходів на 2021–2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки» № 497-р від 13.10.2021. Відомості з офіційного веб-порталу Верховної Ради України : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-p#Text>